

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра періодичної преси та медіаредагування

К в а л і ф і к а ц і й н а р о б о т а
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**«Кулінарна публічна дипломатія в контексті гібридної оборони України
(серія журналістських матеріалів)»**
**«Culinary public diplomacy in the context of hybrid defense of Ukraine (a series
of journalistic materials)»**

Виконав: здобувач денної форми навчання

спеціальності 061 «Журналістика»

Освітня програма «Журналістика»

Шаповалов Владислав Володимирович

Керівник канд. іст. наук, доц. Ковальська М. С. _____
(підпис)

Рецензент ст. викладач Червінчук А. О.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ _____ від _____
Завідувачка кафедри

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № 1
протокол № _____ від _____
Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою/шкалою
ECTS/ бали)

Голова ЕК

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Одеса – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
МОНІТОРИНГ ЗМІ.....	6
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	18
ВИСНОВКИ.....	20
БІБЛІОГРАФІЯ.....	22
ДОДАТКИ	

ВСТУП

В сучасному світі, в умовах повномасштабного вторгнення РФ на територію України, геополітична ситуація стає все більш складною та непередбачуваною. Україна як ніколи потребує підтримки від держав-союзників, активно шукає нові способи ведення зовнішньої політики та захисту своїх інтересів.

Одним з найефективніших інструментів встановлення та підтримки відносин між державами є дипломатія. Вона відіграє важливішу комунікативну роль між країнами. Дипломатія охоплює широкий спектр, здатна формувати громадську думку як в середині держави, так і на міжнародному рівні. І для цього може залучати різні комунікаційні засоби, аби досягти своєї мети. В цій роботі, хочеться зосередити увагу на кулінарній дипломатії, яка завдяки гастрономічному різноманіттю, впливає на суспільну думку, формує позитивний імідж країни, та здобуває успіхи у висвітленні України на міжнародному рівні, в умовах війни.

Адже Україна, як країна з багатошаровою культурою та унікальною кулінарною спадщиною, також використовує потенціал кулінарної публічної дипломатії для підтримки національної безпеки та зміцнення свого місця у міжнародному співтоваристві. В контексті гібридної оборони, кулінарна публічна дипломатія виявляється не лише дієвим засобом просування української кухні та культури, але й ефективним інструментом впливу на сприйняття України як сильної та стійкої держави.

Кулінарна дипломатія виявляється у проведенні гастрономічних заходів, кулінарних виставок, через обміни кухнями та кулінарними традиціями. Це дає можливість не лише привернути увагу до української кухні, але й розповісти про багатство культури та історії нашої нації. Крім того, кулінарна публічна дипломатія створює унікальну можливість для людей з різних країн спілкуватися, обмінюватися думками та розуміти один одного через мову їжі.

Надзвичайно важливо відмітити, що кулінарна дипломатія не будується лише навколо державних структур чи професійних кухарів із дипломатами. Кожен українець може внести свій внесок у популяризацію української кухні та культури, а також допомагати висвітлювати проблеми, з якими наша країна стикається. Всі ми можемо стати послами української гастрономії, поширювати власні знання, та з гордістю знайомити із багатствами нашої культури.

Кулінарна публічна дипломатія є важливим інструментом у формуванні позитивного іміджу країни та забезпеченні її національної безпеки. Вона сприяє зміцненню міжнародних зв'язків, створює нові можливості для співпраці та сприяє розумінню та довірі між країнами. Роль кулінарної публічної дипломатії стає особливо вагомим в умовах гібридної оборони, коли важливість не лише військової потужності, а й налагодження партнерських відносин та залучення підтримки зі світової спільноти є критичною для забезпечення безпеки та стійкості України.

Метою дипломної роботи є журналістська робота із визначення стану, досягнень та перспектив кулінарної публічної дипломатії України, враховуючи геополітичний, суспільно-політичний, міжнародний контекст та особливості відносин та зв'язків України із зарубіжними державами, які є цільовою аудиторією вітчизняної дипломатії.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні **завдання**:

- 1) ознайомитися з теоретичною базою теми, дослідити ступінь висвітлення та розробки проблематики публічної дипломатії України;
- 2) визначити специфіку аспектів власне кулінарної дипломатії;
- 3) провести моніторинг українських ЗМІ на тему висвітлення питань публічної дипломатії в контексті гібридної оборони України;
- 4) створити власні журналістські матеріали на обрану тему.

Об'єктом дослідження є кулінарна дипломатія в Україні.

Предмет дослідження — сучасний стан і тенденції розвитку кулінарної дипломатії в Україні в умовах війни.

Методи дослідження. дипломній роботі використовуються такі методи: загальнонаукові (аналіз, синтез, описовий метод, порівняння, узагальнення), спеціальні методи медіадосліджень (моніторинг, методи збору та обробки інформації).

Структура роботи. Робота складається зі вступної частини, моніторингу ЗМІ, пояснювальної записки, висновків, бібліографії та додатків.

ВИСНОВКИ

Війна в Україні привертає увагу громадськості впродовж останніх дев'яти років. З початку повномасштабного вторгнення країни-агресорки Засоби масової інформації починають активно поширювати інформацію пов'язану із воєнною дійсністю. І разом із цим, активно починає висвітлюватись кулінарна дипломатія. Проаналізувавши українські ЗМІ, можна сказати що кількість публікацій на тему кулінарної дипломатії значно зросла, хоч їх і зараз бракує деяким ЗМІ. Висвітлюючи дану тему, журналісти інформують своїх читачів та наголошують на важливій складовій дипломатії.

Зараз діяльність кулінарної дипломатії почала заводити нові сенси, адже тепер це фактично зброя, яка захищає цілісність нашої держави в умовах інформаційної війни, яку активно веде РФ проти України.

Результатом дипломної роботи стала серія журналістських матеріалів, які висвітлюють діяльність кулінарної дипломатії сьогодні. Підготовлені матеріали знайомлять читачів із доволі новою течією в публічній дипломатії, яка зараз набирає великі оберти.

Українська кухня має великий потенціал для кулінарної дипломатії, оскільки вона багата на унікальні смаки, страви та традиції. З кожним днем українська кухня здобуває нових шанувальників, формує позитивний імідж країни, що в результаті будує дружні відносини між країнами-союзницями, і збільшує можливість отримання необхідної нам допомоги.

Ідея проекту полягала у відображенні кулінарної дипломатії в умовах війни. Було важливо продемонструвати різкий розвиток, та збільшення нових матеріалів, які розкривають дану проблему. Завдяки героям, нам вдалось порівняти між собою такі країни як: Німеччина, Чехія, Франція, Ірландія та Польща. На основі спостережень наших героїв, ми зробили висновки, та з'ясували на якому рівні сприйняття української кухні зараз знаходиться та чи інша країна.

І як результат, ми маємо можливість спостерігати результати активної роботи кулінарної дипломатії. Завдяки різноманітним фестивалям, майстер-класам та іншим інтерактивам, українською культурою почали більше цікавитись в світі. А це, в свою чергу, дозволить Україні позбутись меншовартості через багаторічні наративи росії про «братській народ» який міцно засів як серед іноземців так навіть і українців, що дозволить репрезентувати Україну як самодостатню, вільну країну, яка готова боротись за власну культуру та ідентичність.

Представлені журналістські матеріали орієнтовані на широку аудиторію та можуть бути використані в межах роботи спеціалістів із державного управління, дипломатії, публічної комунікації та зв'язків з громадськістю.

БІБЛІОГРАФІЯ

Досліджувані матеріали

1. Бесперстова О. Навіть культура споживання кави в українців і росіян розбиває наративи про «один народ». *Факти*. 6 грудня 2023. URL: <https://fakty.ua/411747-dazhe-kultura-potrebleniya-kofe-u-ukraincev-i-rossiyan-razbivaet-narrativy-ob-odnom-narode-barista-vadim-granovskij> (дата звернення: 20.04.2023).
2. Володавчик Г. Гастродипломат України Юрій Ковриженко – про власну мрію у Лондоні та ресторанний бізнес після війни. *Insider*. 13 грудня 2022. URL: <https://insider.ua/gastrodiplomat-ukraini-yurij-kovrizhenko-pro-vlasnu-mriya-u-londoni/> (дата звернення: 20.04.2023).
3. Добров В. Микола Тищенко продав гітару із зображеннями облич захисників «Азовсталі» за 1 млн гривень. Гроші підуть на ЗСУ. *Факти*. 7 липня 2022. URL: <https://fakty.ua/403944-nikolaj-ticshenko-prodal-gitaru-s-izobrazheniyami-lic-zacshitnikov-quot-azovstali-quot-za-1-mln-griven-dengi-pojdut-na-vsu> (дата звернення: 20.04.2023).
4. Костенко В. Українську кухню цього року рекламуватимуть за 2 млн грн. *Dsnews.ua*. 7 лютого 2022. URL: <https://www.dsnews.ua/economics/ukrajinsku-kuhnyu-cogorich-reklamuvatimut-za-2-mln-grn-derzhturizmu-08022022-450645> (дата звернення: 20.04.2023).
5. Котляр А. Рецепти нового життя. *Дзеркало тижня*. 2021. URL: <https://zn.ua/project/newlife/> (дата звернення: 20.04.2023).
6. Краснящих А. Сила олів'є не в його смаку або "ідеології", а в тому, що він став елементом святкової культури. *Українська правда*. 31 грудня 2021. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2021/12/31/7319012/> (дата звернення: 20.04.2023).
7. У Франції розповіли про українську стрічку “Смачного!” і провели майстер-клас. *Укрінформ*. 27 червня 2019. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

culture/2729200-u-francii-rozpovili-pro-ukrainsku-stricku-smacnogo-i-proveli-majsterklas.html (дата звернення: 20.04.2023).

8. У Японії випустять книжку рецептів української кухні. *Укрінформ*. 7 червня 2022. URL: <http://surl.li/hnvtm> (дата звернення: 20.04.2023).

9. Хмельницька В. Гастрономічний експрес. Як українська кухня завойовує серця світових лідерів і наближає нашу перемогу. *ТСН*. 25 грудня 2022. URL: <https://tsn.ua/svit/gastronomichniy-ekspres-yak-ukrayinska-kuhnya-zavoyovuye-sercyu-svitovih-lideriv-i-nablizhaye-nashu-peremogu-2230021.html> (дата звернення: 20.04.2023).

10. Хмельницька В. Пристрасті за борщем: як ми боролися за перлину української кухні з росіянами і перемогли. *ТСН*. 2 липня 2022. URL: <https://tsn.ua/lady/news/obschestvo/pristrasti-po-borschu-yak-mi-borolisya-za-perlinu-ukrayinskoyi-kuhni-z-rosiyanami-ta-peremogli-2100880.html> (дата звернення: 20.04.2023).

11. Шеф-кухар Юрій Ковриженко про те, що таке кулінарна дипломатія і як вона допомагає наблизити перемогу. *Dsnews.ua*. 24 грудня 2022. URL: <https://www.dsnews.ua/ukr/blog/shef-kuhar-yuriy-kovrizhenko-pro-te-shcho-take-kulinarna-diplomatiya-i-yak-vona-dopomagaye-nabliziti-peremogu-24122022-471551> (дата звернення: 20.04.2023).

12. Як Україна повертає вкрадену історію, музику та кулінарію. *Наш Київ*. 2022. URL: <https://nashkiev.ua/culture/yak-ukraina-povertae-vkradenu-istoriyu-muziku-ta-kulinariyu> (дата звернення: 23.04.2023).

13. Як Україні повертати те, що Росія вкрала за століття терору. *Українська правда*. 18 грудня 2022. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2022/12/18/251895/> (дата звернення: 20.04.2023).

Наукова та навчально-методична література

14. Белоусова Н. Б. Гастро-дипломатія України як інструмент «м'якої» сили. *Інститут міжнародних відносин. Матеріали міжнародної науково-*

теоретичної конференції. 17 жовтня 2019. С. 107–108. URL: <http://www.iir.edu.ua/uploads/files/Збірка%20тез%20SPIMUS%202019.pdf#page=107> (дата звернення: 23.04.2023).

15. Любава М. Кулінарна дипломатія як різновид публічної дипломатії: нові підходи та концепції. *Національний університет «Львівська політехніка»*. 7 вересня 2015. С. 2–4. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4461/matlay.pdf> (дата звернення: 23.04.2023).

16. Сегляник П. М. Гастрономічна тематика в друкованих змі. *Матеріали Шостої всеукраїнської студентської наукової конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій»*. 25 травня 2020. С. 13–15. URL: http://fmv.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/конференція_ТЕЗИ_.pdf (дата звернення: 20.04.2023).